

«از قرار تا رأی»

نقش، حدود اختیار و مسئولیت **مجری قرار**
کارشناسی در نظام دادرسی مالیاتی و نحوه نگارش
گزارش قرار کارشناسی مالیاتی

تهیه و تنظیم: شورش مجیدی

دی ماه ۱۴۰۴

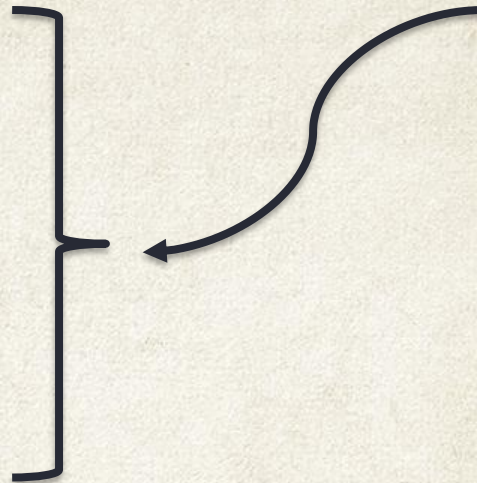
استبصار در حقوق

چیستی؟

چرایی پیش بینی مجری قرار؟

فرایند اجرای قرار کارشناسی؟

مجری قرار کارشناسی:

مجری قرار کارشناسی مالیاتی شخص یا اشخاصی هستند که به موجب قرار کارشناسی صادره از سوی هیأت حل اختلاف مالیاتی و در چارچوب دستورالعمل دادرسی مالیاتی، مأمور اجرای مفاد قرار، انجام بررسی‌های مورد درخواست هیأت و تهیه و ارائه گزارش غیر ماهوی به منظور تکمیل رسیدگی و امکان اتخاذ تصمیم نهایی توسط هیأت می‌باشند و فاقد اختیار اظهار نظر ماهوی، تعیین مأخذ با صدور رأی هستند.

- مجری قرار قاضی نیست.
- گزارش مجری قرار نظر کارشناسی مستقل محسوب نمی‌شود.
- تصمیم نهایی صرفاً با هیأت است.

تعریف مجری قرار کارشناسی در پیش نویس مرکز دادرسی-نگارش چهارم-تیرماه ۱۴۰۳

۱۳-مجری قرار: مأمور مالیاتی است که بنا بر احکام صادره از سوی رئیس مرکز دادرسی مالیاتی یا مدیر دادرسی براساس تفویض اختیار صادره، وظیفه دارد، تا مواردی را که هیأت اختلاف مالیاتی در قرار صادره مقرر نموده اجرا نماید و ظرف مهلت مقرر به هیأت صادرکننده قرار ارجاع دهد.

آخرین تعریف دستورالعملی از مجری قرار، با تأکید بر **مأمور بودن**، **وظیفه محور بودن** و **اجرای صرف موارد مقرر در قرار**، به روشنی جایگاه او را در حد **بازوی اجرایی هیأت** تثبیت کرده و هرگونه اقدام تشخیصی یا تعیین مالیات از سوی مجری را خارج از حدود اختیار و قابل ابطال می داند.»

بهتر است بدانیم

X مجری قرار، تأیید کننده اقدامات مأمور رسیدگی اولیه نیست.

- مجری قرار مرجع نظارت یا تصدیق تشخیص اولیه نمی باشد
- گزارش مجری قرار مستقل از نظر مأمور تشخیص تنظیم می شود
- هرگونه عبارتی نظیر «اقدامات مأمور اولیه مورد تأیید است» فاقد وجاهت قانونی است

✓ مجری قرار، کمک به تصمیم میکند، نه تصمیم گیر نهایی

- مجری قرار صرفاً اطلاعات و واقعیت ها را گردآوری و گزارش می کند
- اتخاذ تصمیم نهایی منحصراً در صلاحیت هیأت حل اختلاف مالیاتی است.

⊘ مجری قرار حق تشخیص مالیات ندارد.

- تعیین مأخذ درآمد مشمول مالیات
- پذیرش یا رد اسناد به عنوان مبنای تشخیص
- اظهار نظر درباره بدهی یا عدم بدهی مؤدی
- همگی خارج از حدود صلاحیت مجری قرار است.

⊘ مجری قرار صرفاً مأمور اجرای فرامین هیأت است.

- حدود وظایف مجری قرار صرفاً مندرج در متن قرار کارشناسی هیأت است.
- خروج از مفاد قرار، تجاوز از حدود اختیار محسوب می شود.
- مجری قرار حق توسعه یا تفسیر موسع قرار را ندارد.

پیشینه تاریخی مجری قرار؟

سال	منبع حقوقی	وضعیت رسیدگی	جایگاه مجری قرار	درجه رسمیت
قبل از ۱۳۴۵	عرف اداری مالیاتی	رسیدگی کاملاً اداری	وجود ندارد	فاقد رسمیت ✕
۱۳۴۵	قانون مالیات‌های مستقیم (نسخه اولیه)	تشکیل هیأت‌های حل اختلاف	پیش‌بینی نشده	✕
۱۳۶۶	قانون مالیات‌های مستقیم	تثبیت هیأت‌ها	بررسی تکمیلی بدون عنوان مشخص	⚠️ ضمنی
۱۳۸۰	اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم	گسترش دادرسی مالیاتی	امکان اخذ گزارش تکمیلی	⚠️ ضمنی
۱۳۸۷	دستورالعمل دادرسی مالیاتی	تنظیم فرآیند دادرسی	تصریح به مجری قرار	رسمی ✓
۱۴۰۰ به بعد	رویه هیأت‌ها و دیوان عدالت اداری	تثبیت جایگاه اجرایی	مجری قرار به عنوان بازوی هیأت	تثبیت شده ✓

مقایسه مأمور مالیاتی – کارشناس رسمی و مجری قرار کارشناسی

معیار	مأمور تشخیص	کارشناس رسمی دادگستری	مجری قرار کارشناسی
تشخیص ماهوی			
نظر تخصصی مستقل			
تبعیت از مرجع	سازمان مالیاتی	دادگاه	هیأت حل اختلاف
نقش	طرف اختلاف	ابزار اثبات	ابزار اجرا

فلسفه اصلی مجری قرار کارشناسی مالیاتی

بند (۲۲) دستورالعمل دادرسی مالیاتی - ۱۱۷۳۰۰ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۳

کثرت اسناد و مدارک ارائه شده

لزوم بررسی اسناد و مدارک نزد اشخاص ثالث

نقص در رسیدگی

هنگامه رسیدگی

هیأت حل اختلاف مالیاتی قرار کارشناسی صادر نماید، **مجری یا مجریان** قرار مکلفند حداکثر ظرف مدت یکماه نسبت به رسیدگی به پرونده مزبور و اجرای کامل موارد مورد درخواست هیأت اقدام لازم معمول و مراتب را جهت اتخاذ تصمیم نهایی گزارش نمایند.

هرگاه

واژه «هرگاه» دلالت بر تحقق شرط دارد، نه اعطای اختیار مطلق.

نتیجه حقوقی:

صدور قرار کارشناسی و ورود مجری قرار استثنایی است، نه قاعده.

→ اصل، رسیدگی توسط خود هیأت است؛ نه واگذاری تعیین نتیجه.

به دلیل

• دلیل → توجیه صدور قرار

• مبنای تصمیم نهایی → رأی هیأت

✦ قانون گذار عمداً از «به دلیل» استفاده کرده، نه از عباراتی مثل:

• «به منظور تعیین»

• «برای تشخیص درآمد»

• «جهت احراز مالیات»

این انتخاب واژگانی نشان می دهد:

هدف، رفع مانع رسیدگی است، نه واگذاری قضاوت.

نکته: «قانون گذار با به کارگیری عبارت **به دلیل**، صدور قرار کارشناسی را منوط به تحقق علل خاص و احصایی کرده و این عبارت به هیچ وجه دلالت بر **انتقال صلاحیت تشخیص یا تعیین مالیات** به مجری قرار ندارد؛ بلکه صرفاً ناظر بر توجیه خروج موقت از رسیدگی مستقیم هیأت است.»

نقص در رسیدگی

مصادیق نقص در رسیدگی در گزارشات مالیاتی نیازمند استفاده از بازوی مجری قرار کارشناسی

لزوم انجام اقدام خارج از فضای هیأت

- ۱-مراجعه حضوری به محل فعالیت مؤدی
- ۲-بررسی عینی تجهیزات یا دارایی‌ها
- ۳-تطبیق عملیات واقعی با اسناد مالی
- ۴-بررسی فیزیکی موجودی‌ها
- ۵-بررسی دفاتر در محل نگهداری

ابهام در وضعیت واقعی فعالیت اقتصادی

- ۱-نامشخص بودن دامنه واقعی فعالیت مؤدی
 - ۲-تداخل چند فعالیت در یک پرونده
 - ۳-عدم تفکیک درآمد شغلی و غیرشغلی
 - ۴-نامشخص بودن نقش مؤدی در قرارداد (اصیل/واسطه)
 - ۵-نیاز به احراز واقعی جریان مالی
- این احراز واقعی و میدانی است، نه حقوقی.

نقص اطلاعات عینی پرونده (نه تحلیل)

- ۱-فقدان جدول‌بندی و استخراج داده‌ها از اسناد خام
 - ۲-عدم تفکیک اسناد مرتبط و غیرمرتبط
 - ۳-عدم دسته‌بندی اسناد بر اساس نوع درآمد یا هزینه
 - ۴-عدم استخراج جمع ارقام قابل اتکاء
 - ۵-عدم تبدیل داده خام به گزارش قابل استفاده برای هیأت
- مجری قرار = استخراج‌کننده داده، نه تصمیم‌گیر.**

لزوم بررسی اسناد و مدارک نزد اشخاص ثالث

«عبارت لزوم بررسی اسناد و مدارک نزد اشخاص ثالث ناظر بر ضرورت دسترسی اجرایی به داده‌های عینی خارج از اختیار هیأت و مؤدی است و این امر صرفاً توجیه‌کننده ارجاع اجرایی به مجری قرار بوده و به هیچ‌وجه متضمن انتقال صلاحیت تشخیص یا تعیین مالیات نیست.»

اشخاص ثالث قراردادی (کارفرمایی)

اشخاص ثالث مالی و پولی

اشخاص ثالث دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی

اشخاص ثالث تجاری موضوع ماده ۲۳۰ ق.م.م.

اشخاص ثالث وابسته (هلدینگ‌ها و شرکت‌های گروه)

مصادیق

عملی

«اسناد

نزد

اشخاص

«ثالث»

یا کثرت اسناد و مدارک

«کثرت اسناد و مدارک، وصفی کمی و اجرایی است که صرفاً مانع بررسی آنی پرونده توسط هیأت می شود و قانون گذار آن را تنها به عنوان مجوز ارجاع اجرایی برای سامان دهی و استخراج اطلاعات پذیرفته است، نه به عنوان مبنای واگذاری تشخیص یا تعیین مالیات.»

کثرت اسناد و مدارک یعنی:

تعدد و حجم بالای اسناد مالی و تجاری مؤثر به گونه ای که بررسی دقیق، تطبیق و استخراج اطلاعات از آن ها در زمان و فضای رسیدگی هیأت حل اختلاف عملاً ممکن نباشد.

هیأت حل اختلاف مالیاتی قرار کارشناسی صادر نماید،

نکته کلیدی این عبارت:

❖ فاعل صدور قرار: هیأت

❖ نوع اقدام: قرار (نه رأی)

تفاوت قرار و رأی:

• قرار → اقدام مقدماتی

• رأی → تصمیم نهایی و الزام آور

□ → بنابراین:

مجری قرار هرگز در جایگاه صادر کننده رأی یا تعیین کننده مالیات قرار نمی گیرد.

مجری یا مجریان قرار مکلفند

- **مکلفند** یعنی :

ایجاد تکلیف

• نه اعطای اختیار

اگر قانون گذار قصد اعطای صلاحیت داشت، از واژگانی مانند:

• «مختارند»

• «می توانند تشخیص دهند»

استفاده می کرد.

حداکثر ظرف مدت **یکماه** نسبت به **رسیدگی** به پرونده مزبور و اجرای کامل موارد مورد درخواست هیأت اقدام لازم معمول و مراتب را جهت **اتخاذ تصمیم نهایی** گزارش نمایند.

قید حداکثر ظرف مدت یکماه، مهلتی آمره و جهت جلوگیری از اطاله دادرسی بوده و در صورت درخواست مجری قرار، صرفاً با نظر هیأت قابل تمدید است.

فاعل تصمیم نهایی کیست؟

❖ هیأت حل اختلاف مالیاتی

نتیجه قطعی:

مجری قرار:

• نه مرجع تصمیم

• نه مرجع تشخیص

• نه مرجع تعیین مالیات

بلکه فقط:

مقدمه ساز تصمیم هیأت

رسیدگی در این بند یعنی:

• رسیدگی اجرایی-کارشناسی

• نه رسیدگی قضایی-ترافعی

دفاع کاربردی:

رسیدگی مجری قرار $\neq$ رسیدگی هیأت

→ فاقد وصف دادرسی، ترافع و تصمیم گیری است.

تبصره - چنانچه اجرای قرار مذکور ظرف مهلت تعیین شده امکان پذیر نباشد موضوع توسط مجری قرار به دبیرخانه هیأتها منعکس و این مدت حداکثر تا ۲ ماه توسط هیأت قابل تمدید می باشد

این تبصره نشان می دهد:
• مجری تابع هیأت است.
• حتی در زمان بندی نیز اختیار ندارد.

جمع بندی کلی بند (۲۲) دستورالعمل دادرسی

- مجری قرار صلاحیت ذاتی، قانونی و صریح برای تعیین مالیات ندارد.
- بند ۲۲ و حتی پیش نویس دستورالعمل دادرسی جدید، هیچ گونه اختیار تشخیصی یا تصمیم گیری به مجری قرار نداده است.
- نقش مجری قرار:
- اجرایی
- اطلاعاتی
- کارشناسی محدود
- هرگونه تعیین درآمد مشمول مالیات توسط مجری قرار:
- خروج از حدود قرار
- تخلف از اصل قانونی بودن دادرسی
- قابل ابطال در دیوان عدالت اداری است!!!!!!

خصوصیات مجری قرار کارشناسی:

۱-عدم سابقه مداخله قبلی در پرونده (وصف بنیادین)

۲-فقدان پیش‌داوری ذهنی نسبت به مؤدی

۳-بی‌طرفی شخصی (نه صرفاً اداری)

۴-فقدان تعارض منافع شخصی

۵-استقلال ذهنی از تشخیص قبلی

۶-توان فنی متناسب با موضوع قرار

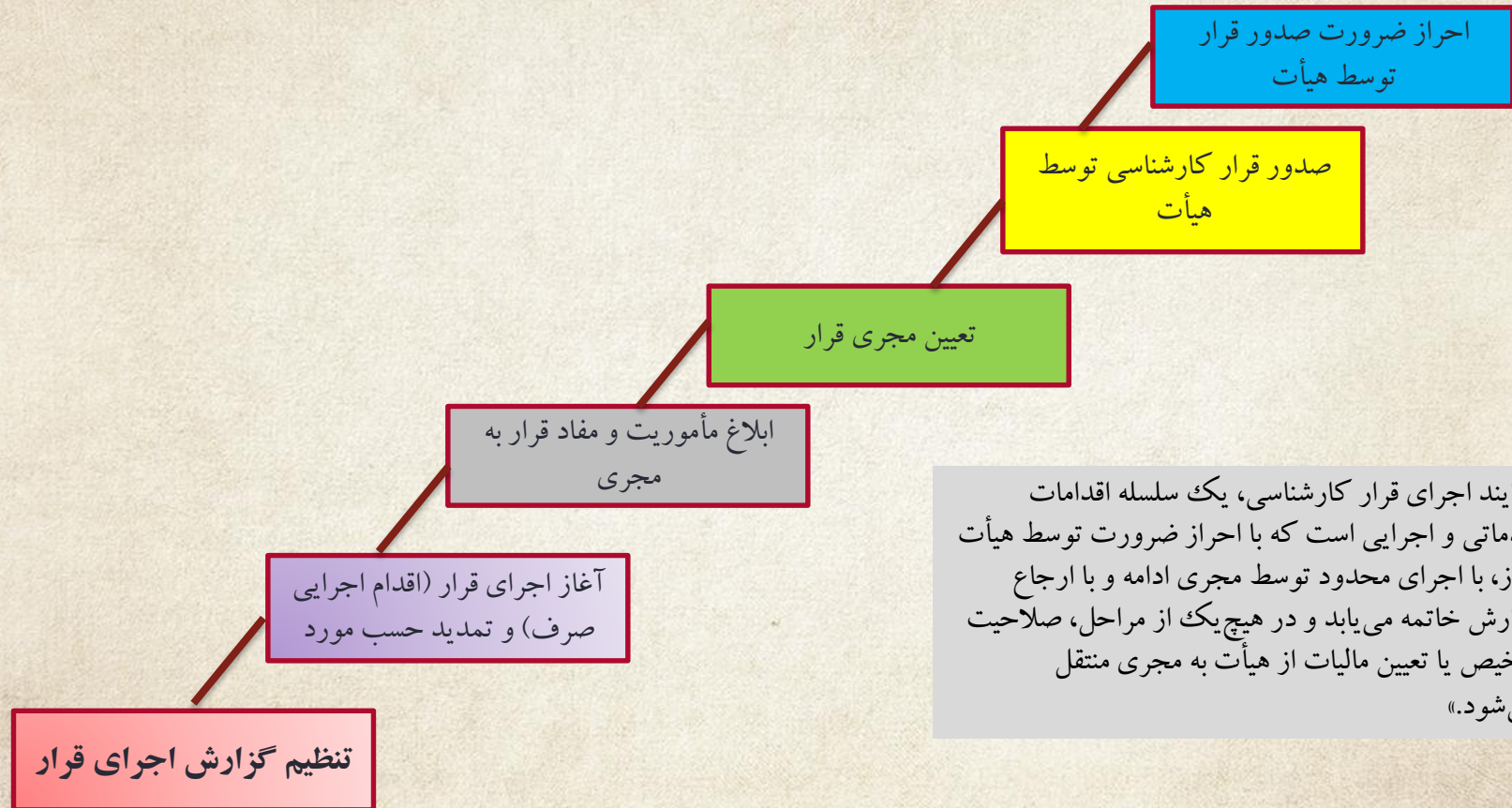
۷-دقت، امانت‌داری و صحت رفتاری

۸-پایبندی به متن قرار (انضباط شخصی) (بسیار مهم)

۹-توان تفکیک «داده» از «نظر»

۱۰-پاسخ‌گویی شخصی در برابر هیأت

فرایند اجرای قرار کارشناسی مالیاتی:

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۱. اقدام نخست: مطالعه و احراز حدود مأموریت

شرح اقدام

- مجری مکلف است قبل از هر اقدامی:
- متن قرار کارشناسی را دقیقاً مطالعه کند
- موضوع، دامنه، نوع اسناد و مهلت را استخراج نماید

مبنای حقوقی

اصل «تعیین حدود صلاحیت قبل از اقدام»

نتیجه

هر اقدامی بدون احراز حدود مأموریت، فاقد وجاهت قانونی است.

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۲. اقدام دوم: برنامه‌ریزی اجرایی در چارچوب قرار

شرح اقدام

مجری باید:

- روش اجرای قرار را تعیین کند
- مسیر دسترسی به اسناد را مشخص نماید
- اقدامات را متناسب با مهلت قانونی تنظیم کند

قید حقوقی

برنامه‌ریزی:

- نباید موضوع جدید ایجاد کند
- نباید دامنه قرار را توسعه دهد

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۳. اقدام سوم: تحصیل اسناد و مدارک موضوع قرار:

شرح اقدام

در صورت تصریح در قرار، مجری مجاز است:

- اسناد را از مؤدی یا اشخاص ثالث مطالبه کند
- صرفاً اسناد مرتبط با موضوع قرار را دریافت نماید

ضابطه حقوقی

- تحصیل اسناد $\neq$ تحقیق قضایی
- تحصیل اسناد $\neq$ تفحص آزاد

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۴. اقدام چهارم: بررسی عینی و فنی اسناد:

شرح اقدام

بررسی اسناد شامل:

- مشاهده
- تطبیق
- استخراج داده‌های عددی یا عینی
- ثبت اطلاعات

ممنوعیت حقوقی

مجری حق ندارد:

- اعتبار حقوقی اسناد را داوری کند
- آثار مالیاتی نهایی را استنتاج کند

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۵. اقدام پنجم: تطبیق اسناد با یکدیگر (در حد قرار)

شرح اقدام

در صورت تصریح در قرار، مجری می تواند:

- اسناد را با هم تطبیق دهد
- اختلاف های عددی یا شکلی را استخراج کند

قید حقوقی

تطبیق:

- فقط گزارش می شود
- نتیجه گیری نمی شود

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۶. اقدام ششم: مستندسازی دقیق اقدامات

شرح اقدام

مجری باید:

- کلیه اقدامات را ثبت کند
- زمان، منبع و نوع اسناد را مشخص نماید
- از گزینش دلخواه داده‌ها پرهیز کند

مبنای حقوقی

اصل شفافیت و قابلیت نظارت

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۷. اقدام هفتم: رعایت مهلت قانونی

شرح اقدام

مجری مکلف است:

- ظرف حداکثر یک ماه قرار را اجرا کند
- در صورت عدم امکان، فوراً درخواست تمدید دهد. (تبصره ماده ۲۲)

اثر حقوقی

اقدام خارج از مهلت = خروج از صلاحیت زمانی

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۸. اقدام هشتم: تنظیم گزارش اجرای قرار

شرح اقدام

گزارش باید:

- ناظر به مفاد قرار باشد
- تفکیک داده از نظر را رعایت کند
- فاقد پیشنهاد تصمیم نهایی باشد

قاعده حقوقی

گزارش $\neq$ رأی

گزارش $\neq$ نظر کارشناسی الزام آور

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۹. اقدام نهم: ارجاع گزارش به هیأت صادرکننده قرار

شرح اقدام

پس از تکمیل:

- گزارش به هیأت ارجاع می شود
- مأموریت مجری خاتمه می یابد

اثر حقوقی

مجری:

- حق دفاع از گزارش
- حق اصلاح رأی
- حق اظهارنظر تصمیم ساز

ندارد.

تشریح حقوقی اقدامات مجری قرار کارشناسی

۱۰. اقدام دهم (منفی): خودداری از اقدامات ممنوع

اقدامات صراحتاً ممنوع

مجری حق ندارد:

- درآمد مشمول مالیات تعیین کند

- مأخذ مالیاتی مشخص نماید

- معافیت یا نرخ اعمال کند

- جایگزین هیأت شود.

«اقدامات مجری قرار کارشناسی منحصر به اجرای دقیق، محدود و غیر تصمیم گیر مفاد قرار است و هرگونه اقدام تحلیلی، تشخیصی یا فراتر از متن قرار، خروج از حدود صلاحیت و مغایر با موازین حقوق دادرسی مالیاتی محسوب می شود.»

مثال عملیاتی اقدامات مجری قرار کارشناسی

مودی مالیاتی در عملکرد سال ۱۴۰۳ در اظهارنامه مبلغ ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال فروش لوازم خانگی بر اساس گردش کارتخوان های متصل به پرونده مالیاتی ۰۰۰۱ ابراز نموده و مالیات متعلقه را پرداخت نموده است. باعنایت به درج اظهارنامه مودی در انباره حسابرسی و الصاق کلیه حساب های تجاری نامبرده به پرونده مذکور در مجموع گردش سرجمع حسابهای تجاری ۱۵۰ میلیارد ریال بوده و به دلیل عدم ارائه اسناد ومدارک و عدم توافق با رئیس امور مالیاتی، پرونده به هیات احاله و مودی مدعی عدم مبنای درآمدی مبلغ ۵۰ میلیارد ریال اضافه برآورد شده بوده و خواهان دادرسی می باشد. باعنایت به ارائه صورتحساب های بانکی مهمور به مهر بانک و احصای موارد غیر درآمدی به دلیل کثرت اسناد هیات دستور به صدور قرار کارشناسی و تعیین درآمد مشمول مالیات نموده که مجری قرار ضمن بررسی، مبلغ ۲۰ میلیارد ریال از موارد غیر درآمدی را براساس مفاد بند ۹ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۱/۳۱ احصا نموده و به هیات احاله و هیات اصرار به تعیین درآمد مشمول مالیات دارد: پاسخ فنی مجری قرار چگونه باید باشد؟

گزارش اجرای قرار کارشناسی

در اجرای قرار صادره از سوی هیأت حل اختلاف مالیاتی، اینجانب به عنوان مجری قرار، در حدود مفاد قابل اجرا و در چارچوب وظایف مقرر، نسبت به بررسی گردش حساب های تجاری الصاق شده به پرونده عملکرد سال ۱۴۰۳ مودی اقدام نمودم. حسب بررسی اسناد و مدارک ارائه شده از جمله صورتحساب های بانکی مهمور به مهر بانک و با توجه به کثرت اسناد و لزوم تفکیک ماهیت گردش وجوه، مبلغی معادل بیست میلیارد ریال از مازاد گردش حساب های تجاری نسبت به فروش ابرازی، احصا و تفکیک گردید که حسب منشأ، اوصاف و مستندات پیوست، واجد ویژگی های مندرج در بند (۹) بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۱/۳۱ می باشد.

مشخصات تراکنش ها، منشأ وجوه، مستندات مثبت و نحوه انطباق موارد یادشده با ضوابط بند مذکور، به صورت تفصیلی در جداول پیوست گزارش منعکس شده است. بدیهی است اقدامات انجام شده در این گزارش، صرفاً ناظر بر **احصا، تفکیک و مستندسازی موارد غیر درآمدی** در حدود اجرای قرار کارشناسی بوده و **تشخیص درآمد مشمول مالیات، اعمال آثار مالیاتی و اتخاذ تصمیم نهایی** نسبت به مأخذ و جرائم احتمالی، وفق مقررات قانونی، در صلاحیت هیأت حل اختلاف مالیاتی می باشد.

نظر به اینکه بخشی از مفاد قرار صادره ناظر بر «تعیین درآمد مشمول مالیات» می باشد، مراتب از حیث رعایت حدود صلاحیت مجری قرار، در قالب گزارش حاضر و بدون ورود به امر تشخیصی، جهت اتخاذ تصمیم مقتضی به هیأت محترم منعکس می گردد.

ساختار استاندارد گزارش مجری قرار کارشناسی مالیاتی

گزارش باید چهار بخش اصلی الزام آور داشته باشد:

1. • مقدمات و مشخصات (ابتدای گزارش)
2. مستند قانونی و حدود اختیار
3. گزارش عملیات کارشناسی (بدنه اصلی)
4. نتیجه گیری، اعلام نظر و انتهای گزارش

نحوه نگارش گزارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۱) عنوان و سربرگ رسمی (الزامی)

عنوان گزارش:

گزارش مجری قرار کارشناسی مالیاتی
موضوع قرار کارشناسی صادره از هیأت حل اختلاف مالیاتی

مشخصات مرجع:

- نام هیأت حل اختلاف
- شماره و تاریخ قرار
- شماره پرونده مالیاتی
- نام مودی / شخص حقوقی
- سال یا دوره مالیاتی
- ✎ نکته حقوقی:

نبود شماره قرار یا هیأت، گزارش را از حیث شکلی **مخدوش** می کند.

نحوه نگارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۲- مقدمه رسمی (افتتاحیه حقوقی گزارش)

متن استاندارد پیشنهادی:

به موجب قرار کارشناسی صادره از هیأت محترم حل اختلاف مالیاتی به شماره مورخ، اینجانب به عنوان مجری قرار کارشناسی، مأمور رسیدگی و بررسی موضوع مندرج در قرار کارشناسی گردیده‌ام. بدین وسیله گزارش اقدامات انجام شده در حدود مفاد قرار و وفق مقررات قانونی و دستورالعمل دادرسی مالیاتی، به شرح ذیل تقدیم می‌گردد.

✦ کلیدواژه‌های حیاتی:

- «در حدود مفاد قرار»
- «وفق مقررات»
- «گزارش اقدامات» (نه رأی یا تشخیص)

نحوه نگارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۳- مستند قانونی و حدود اختیار مجری قرار
این بند بسیار مهم و در کلیه قرارهای کارشناسی باید **ثابت** نوشته شود.
متن پیشنهادی:

مستند به مقررات قانون مالیات‌های مستقیم، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های دادرسی مالیاتی ابلاغی از سوی سازمان امور مالیاتی ایران، خاصتاً دستورالعمل ۱۱۷۳۰۰ مورخ ۱۳۸۷/۱۱/۱۳، مجری قرار کارشناسی صرفاً مکلف به انجام بررسی‌های کارشناسی و ارائه گزارش مستند در چارچوب موضوع قرار صادره بوده و فاقد اختیار تشخیص، تعیین یا مطالبه درآمد مشمول مالیات می‌باشد.
✍️ **فایده حقوقی:**

جلوی سوءبرداشت هیأت از گزارش به‌عنوان «تشخیص مالیات» را می‌گیرد.

نحوه نگارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۴- شرح موضوع قرار کارشناسی (نقل عین قرار)
الزامی است موضوع قرار «عیناً» نقل شود.
نمونه:

موضوع قرار کارشناسی صادره به شرح ذیل می باشد:
«بررسی اسناد و مدارک مالی و بانکی مودی بابت جهت احراز صحت/عدم صحت ادعای مطروحه در اعتراض مالیاتی».

یا بنویسید، خواسته هیات به عنوان مرجع نهایی تصمیم گیرنده به شرح ذیل می باشد. ((مهم))
✎ خط قرمز:

هر اقدامی خارج از این موضوع = تجاوز از حدود قرار

نحوه نگارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۵- اقدامات و عملیات کارشناسی انجام شده
این بخش باید مرحله بندی شده و مستند باشد.

۱-۵- اسناد و مدارک مورد بررسی

• اظهارنامه مالیاتی

• دفاتر قانونی

• گزارش حسابرسی (در صورت وجود)

• گردش حساب های بانکی

• قراردادهای / فاکتورها / اسناد ثالث

عبارت حقوقی پیشنهادی:

در اجرای قرار، اسناد و مدارک ذیل مورد بررسی و تطبیق قرار گرفت ... :

۲-۵- نحوه بررسی و روش کارشناسی:

خیلی مهم برای اعتبار گزارش

بررسی ها بر مبنای تطبیق اسناد مالی ارائه شده با گردش حساب های بانکی، دفاتر قانونی و اطلاعات موجود در پرونده مالیاتی صورت پذیرفت و از هر گونه استنباط خارج از مستندات اجتناب گردید.
✦ عبارت طلایی:

«اجتناب از استنباط» = گزارش فنی، نه رأی

۳-۵- ملاحظات و محدودیت ها (در صورت وجود)

بدیهی است عدم ارائه برخی اسناد / ناقص بودن مدارک / عدم دسترسی به اطلاعات اشخاص ثالث، بررسی کامل موضوع را در حدودی با محدودیت مواجه نموده است.
✦ اثر حقوقی:

مسئولیت نقص رسیدگی از مجری برداشته می شود.

نحوه نگارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۶- یافته‌های کارشناسی (بدون تعیین مالیات!)

اینجا فقط واقعیت‌ها نوشته می‌شود.

نمونه نگارش صحیح:

حسب بررسی‌های انجام‌شده، گردش حساب شماره نزد بانک در سال مالی مورد رسیدگی مشتمل بر مبالغی بوده که بخشی از آن با اسناد فروش ابرازی تطبیق دارد و بخشی فاقد مستندات کافی جهت احراز ماهیت درآمدی یا غیر درآمدی می‌باشد.

✗ غلط:

«درآمد مشمول مالیات مودی ... است»

☑ درست:

«مبالغ فاقد مستندات کافی جهت اظهارنظر ماهوی می‌باشد»

نحوه نگارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۷- جمع بندی و اعلام نظر کارشناسی:

این بند **حساس ترین** قسمت گزارش است.

فرم حقوقی صحیح:

علی هذا، با توجه به بررسی های انجام شده و در حدود مفاد قرار کارشناسی صادره، موارد فوق به عنوان گزارش کارشناسی جهت اتخاذ تصمیم قانونی توسط هیأت محترم حل اختلاف مالیاتی اعلام می گردد.

بدیهی است تشخیص و تعیین درآمد مشمول مالیات و صدور رأی، در صلاحیت مرجع رسیدگی کننده می باشد.

این بند = سپردفاعی مجری قرار

نحوه نگارش گزارش گزارش اجرای قرار کارشناسی مالیاتی

۸- انتهای گزارش (اختتامیه رسمی)

الزامی:

- نام و نام خانوادگی
- عنوان: مجری قرار کارشناسی
- امضاء
- تاریخ
- پیوست‌ها

عبارت پایانی پیشنهادی:

این گزارش در ... صفحه و با ... برگ پیوست، در تاریخ ... تنظیم و تقدیم می‌گردد.

بسمه تعالی

مدیران محترم دادرسی مالیاتی

بامداد و دهن

همان گونه که مستحضرید برابر مفاد ماده ۲۴۴ ق.م.م. هیئت های حل اختلاف مالیاتی با حضور یک نفر نماینده سازمان امور مالیاتی کشور، یک نفر از قضات بازنشسته یا حقوق دانان مطلع در امور مالیاتی با شرط وثاقت و امانت و حسب مورد یک نماینده از اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران، اتاق تعاون ایران، جامعه حسابداران رسمی ایران، جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران، مجامع حرفه ای، اتاق اصناف ایران، شورای اسلامی شهر، کانون وکلا، مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده برگزار میگردد؛ که دارای اختیارات قانونی لازم جهت رسیدگی به شکایت مؤدیان مالیاتی بوده و چنانچه رأی هیئت حل اختلاف مالیاتی متضمن اظهار نظر موجه و مدلل نسبت به اعتراض مؤدی بوده، و در صورت اتخاذ تصمیم به تعدیل درآمد مشمول مالیات، جهات و دلایل آن توسط هیئت در متن رأی قید شود، هیچ گونه محدودیت و قیدی جهت تعدیل مبنای تشخیص مالیات به هر میزان که طبق قوانین و مقررات موضوعه مؤدی استحقاق داشته باشد وجود ندارد و تعدیل درآمد/مأخذ مشمول مالیات محدود به درصدها و مبالغ معین نمی باشد.

از طرفی بر اساس بند (۲۲) دستورالعمل دادرسی مالیاتی، اصولاً صدور قرار کارشناسی ناظر به احراز «نقص در رسیدگی» یا «لزوم بررسی اسناد و مدارک نزد اشخاص ثالث» یا «کثرت اسناد و مدارک ارائه شده» می باشد؛ لیکن ملاحظه می شود علی رغم آن که عمده پرونده های مالیاتی مورد اختلاف، هنگام طرح در هیئت حل اختلاف، حسب محتویات پرونده و اسناد و مدارک و دلایل ابرازی و دفاعیات مؤدی، آماده اتخاذ تصمیم و معد صدور رأی می باشد، برخی از هیئت های حل اختلاف مالیاتی به ویژه در مواردی که تشخیص می دهند باید نسبت به تعدیل مأخذ مالیات رأی صادر نمایند، مبادرت به صدور قرارهایی می نمایند که تأثیری در نتیجه امر نداشته و موجب تطویل زمان رسیدگی و تأخیر در قطعیت مالیات می شود.

بنابر توضیحات فوق و با توجه به جایگاه ارزشمند و رفیع و اختیارات قانونی هیئت های حل اختلاف مالیاتی مقتضی است در این حالات نسبت به مورد مطروحه اقدام و رأی موافق مقررات صادر و پرونده امر در اسرع وقت تعیین تکلیف شود و منحصراً در مواردی مبادرت به صدور قرار گردد که منطبق با مقررات دستورالعمل دادرسی مالیاتی باشد.

بدیهی است تعدیل درآمد/مأخذ مشمول مالیات متکی بر مقررات و قضاوت حرفه ای (فارغ از میزان تعدیل) مورد تأکید و حمایت مرکز دادرسی مالیاتی نیز می باشد.

محمد طاهری نژاد
رئیس مرکز دادرسی مالیاتی

تأکید رئیس محترم مرکز
دادرسی به جلوگیری از
صدور قرارهای بی نتیجه
مهم

♦ آگاهی، چراغ دانایی در دادرسی مالیاتی ♦

در نظام دادرسی مالیاتی، آنچه بیش از هر چیز ضامن عدالت، سلامت و اتقان تصمیم است، آگاهی از حدود صلاحیت‌ها و التزام به نقش‌هاست.

جایی که آگاهی حاکم باشد، تصمیم‌گیری جای شتاب‌زدگی را می‌گیرد، رسیدگی جای تشخیص را می‌نشیند و اجرای قانون جای سلیقه را پر می‌کند.

آگاهی، چراغی است که مرز میان احصا و تشخیص، میان اجرای قرار و صدور رأی و میان کمک به مرجع رسیدگی و جانشینی آن را روشن می‌سازد.

در پرتو این چراغ، مجری قرار به جای تصمیم‌ساز شدن، واقعیت‌نما می‌شود؛ هیأت به جای اتکا به ظن، بر مبنای احراز واقع رأی می‌دهد؛ و مؤدی به جای بی‌اعتمادی، دادرسی منصفانه را تجربه می‌کند.

دادرسی عادلانه نه در کثرت مقررات، بلکه در فهم صحیح آن‌ها محقق می‌شود.

و این فهم، جز با آگاهی‌بخشی مستمر، آموزش حرفه‌ای و گفت‌وگوی حقوقی دقیق، به دست نخواهد آمد.

آگاهی، نه مانع وصول حق دولت است و نه پناهگاه تضییع حقوق مؤدی؛

آگاهی، چراغ دانایی است که راه قانون را روشن می‌کند.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ